

Swikolo a swi pfarile tin'hweti to hlaya hikwalaho ka ku pfariwa ka tiko. Ku pfariwa a ku endleriwa ku hunguta ku hangalaka ka ntungukulu wa *Covid-19*.

Swikolo swi pfurile nakambe vhiki leri hundzeke. Vadyondzi van'wana va ha tshama emakaya.

Eka Xikolo xa le Hansi xa Maxeke, i nkarhi wa dyondzo ya Swikili swa Vutomi.

Mudyondzisi Piti u lava ku kuma hilaha vana va nga kota ku hanya hakona hi mpfalelano.

“Ndzi lava ku ta twa hi ntokoto wa n’wina wa nkarhi wa ku pfaleriwa,” a vutisa tlilasi.

Sello a sungula, “Tatana wa mina a kholwa leswaku un’wana na un’wana u fanele a va na mitolovelole leyi a nga yi veka.”

“Kutani, u hi pfuxile hinkwerhu ku sukela hi Musumbhunuku ku fikela hi Ravuntlhanu, naswona a vona leswaku hi endla swo karhi swo aka kusukela hi 8 na mixo ku fikela hi awara ya 2 ni ndzhenga,” ku vula Sello.

Munya a vutisa, “Xana leswi swi vula yini, ‘swin’wana swo aka?”

“I ku endla swin’wana swa nkoka na ku va kahle,” ku hlamula Sello.

“Ina Sello, sweswo i ntiyiso,” ku vula Mudyondzisi Piti.

Ku engetela Neo sesi wa Sello, “Tatana wa hina u tiyisisile leswaku nkarhi wo pfaleriwa wu fana na nkarhi wa xikolo!”

Neo a ku, “Lexi ndzi nga tiphina hi xona hi nkarhi wa ku pfaleriwa i ku hi endlile migingiriko yo tala tanihi ndyangu.”

Munya a ku, “Ndzi anakanya ku ri ndzi tirhise nkarhi wa mina kahle. A ndzi pfuxeta Matematiki hikuva ndzi lava ku antswisa timaraka.

A ndzo vona tifilimi na ku tlanga mitlangu ya le handle loko ndzi lava ku hungasa. A ndzi hlaya, ku ri ndzi endla swokarhi.

A ndzi tiolola leswaku ndzi tiya.”

Basani a ku, “Loko swi ta eka ku pfaleriwa, ndzi anakanya leswaku a ku ri na swa kahle na leswo biha.”

“Leswa kahle hi leswaku ndzi vile na nkarhi wa ku wisa, naswona ndzi kotile ku tshama nkarhi wa kahle ni vandyangu. Ndzi tirhisile nkarhi wa mina ku endla ntirho wa xikolo,” a hlamusela.

A ya emahlweni, “A ndzi vilela hi vapfuni va le makaya leswaku va ta kota ku kuma muholo.

A ndzi ri na nkelunkelu hi ndyangu wa ka hina na vanhu lava honisaka milawu.”

Mudyondzisi Piti a pfumela hi nhloko. A swi tiva leswaku hi nkarhi wa ku pfaleriwa a swi olova leswaku u nga titwa u nga ri na ku tshemba na ku va na nkelunkelu.

Yash a ku, “Eka ndyangu wa ka hina, hi tsevu loko hi helerile. Hambileswi ndzi rhandzaka ndyangu wa ka hina, ku va ndzi va vona masiku hinkwawo a swi endla leswaku ndzi karhateka.

Ku ololoxa xiphiqo lexi, manana wa mina u xavile ntlangu wa *Monopoly*.”

Yash a gimeta, “A ndzi tlanga *Monopoly* ko tala eka mavhiki lama ma hundzeke laha ndzi nga fika la ndzi nga anakanya ku kuma ntirho eku xaviseni ka tindlu!”

Amanda a hlekelela kutani a ku, “Leswi a ndzi swi endla hi nkarhi wa ku pfaleriwa a ku ri ku sweka na ku baka. A ndzi navela ku va exikowleni!”

Vadyondzi vo tala va pfumela.

Mudyondzisi Piti a ku, “A swi pfuna ku vulavula na munhu loyi u n’wi tshembaka hilaha hi titwisaka xiswona.

Namuntlha ndzi twile hi mhaka ya kahle ya ku hi nga kota ku hanya njhani loko vutomi byi karhi byi cinca.

A hi yeni emahlweni hi vulavula hileswi mundzuku,” ku vula Mudyondzisi Piti loko tinsimbi ti ri karhi ti rila.

—Swivutiso

1. Tsala leswi marito lawa ma vulaka swona: ku hanyisana, mitlhontlho, nkelunkelu, mitolovelo.
2. Tsala marito lama ma vulaka swo hambana/kaneta.
3. Hlamusela leswi Yash a nga swi vula swo hlekisa.
4. Hlamusela switsundzuxo swinharhu swa hilaha u nga endlaka hakona ku kota ku hanya kahle loko vutomi byi cinca?
5. Xana u pfumelelana na Basani? Hlamusela nhlamulo wa wena.
6. Xana u vona onge ku pfaleriwa swi hungute ku hangalaka ka *Covid-19*? Hlamusela nhlamulo ya wena.
7. Mudyondzisi Piti u ri, “Swa pfuna ku vulavula ni munhu loyi hi n’wi tshembhaka hi ndlela leyi hi titwaka ha yona.” Hi swihi swilo leswi u nga ha vulavulaka ha swona ni munhu loyi u n’wi tshembhaka?
8. Xana nhlamuselo ya ‘ku nga tshembhi’ i yini? U vona onge hikokwalaho ka yini a swi oloville leswaku vanhu va titwa va nga tshembhi hi nkarhi wa *Covid*?

Buku leyi ya xitori yi huma eka swiviko swa
Xiyanimoya xa RX. Xiyanimoya xa RX i xitichi xa
xiyanimoya xa le ka inthanete, lexi nga xa vana no
haxiwa hi vana.

Xiyanimoya xi fambisiwaka kusuka eRed Cross War
Memorial Children's Hospital eCape Town.

Xiyanimoya xa RX xi pfuna vana ku rungula switori
hi timhaka leti nga ta nkoka eka vona.

[Vhakela Xiyanimoya xa RX](#)